

o dôvere v Boha, ktorý *nikdy* nesklame

Slová dnešného kázňového textu sa
nachádzajú v Iz 51, 12 - 16:

**Ja, ja som vašim Tešiteľom! Kto si ty, že sa bojíš
človeka smrteľného, ľudského dieťaťa, ktoré
býva ako tráva? Zabúdaš na Hospodina, ktorý ťa
utvoril, ktorý rozostrel nebesá, založil zem? Ty
sa ustavične v každom čase chveješ pred
hnevom sužovateľa, keď zamýšľa hubiť? Ale kde
je hnev sužovateľa?**

**Sputnaný sa čoskoro uvoľní, nepadne mŕtvy do
jamy a nebude mu chýbať chlieb. Ale ja som
Hospodin, tvoj Boh, ktorý víri more tak, že hučia
jeho vlny; Hospodin mocnosť je Jeho meno. Dal
som ti svoje slová do úst, prikryl som ťa tŕňou
svojich rúk: aby som rozprestrel nebesá a založil
zem, a povedal Sionu: Ty si môj ľud!**

Milí bratia a sestry,

slová, ktoré sme práve počuli predstavujú Božiu odpoveď na plač jeho ľudu. Po páde kráľovstva, zbúraní chrámu a odvečenie ľudu do cudziny, Izrael trpí pod nadvládou – utláčaním. Izrael sa do tejto situácie dostal po tom, čo naplnili čašu Božieho hnevu a ten ich vydal do rúk ich nepriateľom. Ako to opisuje Iz 51, 19, toto viedlo k meču – teda vojenskej porážke a k hladu ľudu. Okolností vedú Izrael k uznaniu viny a potrebe teologicky interpretovať svoju situáciu – ako Boží trest. Pohltení zúfalstvom, bezmocnosťou a bolesťou. Pochybnosťami.

V hĺbke trápenia však prorok Izaiáš hovorí o nádeji – o možnej spáse. V dobe pochybností v Božiu moc pripomína Božie konanie, ktoré môžu ľudia pozorovať už od stvorenia sveta.

Pripomína Božiu starostlivú lásku a sľubuje nový Exodus – návrat na Sion a nastolenie vlády Hospodina nad národmi. Zvestuje koniec exilu a návrat späť do vlasti.

Boh berie svojmu ľudu z rúk pohár hnevu a dáva ho tým, ktorí ho utláčali. Hospodin sa vracia do mesta, ktoré je stále v exile a volá svoj ľud späť domov. Zvuk utláčateľov, ktorí doteraz počuli, nahrádza zvuk Božieho potešenia a nádeje. Ľudia, ktorí si mysleli, že ich Boh úplne opustil zažívajú transformáciu ich zúfalstva a bezmocnosti na nádej a vieru. Utláčaní sú pozdvihnutí. „Spútaný je čoskoro oslobodený, mŕtvy nepadne do jamy a hladnému už viac nebude chýbať chlieb.“

V Ježišovej dobe je situácia veľmi podobná – ľud je opäť pod útlakom inej veľmoci – tentokrát Rímskej ríše a dúfa v politického mesiáša, ktorý víťazne zasadne na trón ako ich kráľ. V prvom storočí sa kumulujú takéto nádeje na vyslobodenie a vykúpenie, ktoré následne mnoho z ľudí spájalo s Ježišom. Kristus však vo svojej zvesti, ako aj vo svojom konaní poukazuje na to, že jeho cieľom nebol politický prevrat – ale skutočná záchrana človeka od toho, čo ho najviac zotročuje – mocností smrti, hriechu, choroby a zla. Jeho poslaním bolo skutočne človeka oslobodiť od toho, čo si naňho neprávom nárokuje a priniesť spásu.

Z tohto dôvodu Ježiš zvestuje slovo o prichádzajúcom kráľovstve všetkým ľuďom – bez ohľadu na ich situáciu. Uzdravuje tých, ktorí trpia a vyháňa démonov z tých, ktorí boli nimi poviazaní. Aj v dnešnom evanjeliovom texte sme počuli, že dokonca poráža tú najzávažnejšiu z nich – smrť.

Ježišova služba vo svete – všade kam prišiel totiž pôsobila život, nádej a uzdravenie. Ježiš vyslobodzoval zo smrti a ľudí zachraňoval, aby nepadli do jamy. Dával najesť hladným – či už telesne, alebo duchovne. Rozvážoval poviazaných. Presne tak, ako to zvestoval Izaiáš svojim bratom a ako to tí mohli pozorovať vo svojich životoch.

Tieto slová nádeje však platia aj dnes pre všetkých – zúfajúcich, utláčaných a bezmocných. Pre všetkých, ktorí sa trápia, alebo s niečím zápasia. Napriek tomu, že Ježiš vystúpil k otcovi na nebesá, Boh tu predsa tu stále koná. Aj keď Ježiš dnes fyzicky nevzkriesi našich blízkych, alebo nás, aj keď fyzicky teraz neuzdraví choroby, ktoré nás sužujú, alebo možno neodstráni zlo a nespravodlivosť, ktoré nás utláča teraz tu na zemi – aj keď nevylučujem možnosť, že aj takto by zasiahnuť mohol – predsa môžeme hovoriť, že vidíme ho pôsobiť v tomto svete. Vidíme ho prinášať svoje kráľovstvo – svoj pokoj, radosť, lásku a nádej – aj keď ešte len čiastočne. Môžeme zažívať jeho odpustenie a spoznávať jeho lásku. Môžeme v jeho slove počuť slová nádeje a potešenia.

Boh v prítomnosti koná a prináša svoje kráľovstvo do tohto sveta. Boh vyslobodzuje človeka zo zajatia – zajatia hriechu, chorôb a zla, ale aj smrti.

Toto nerobí nejak oddelene od ľudských podmienok, alebo niekde z diaľky – ale tak, že sa skláňa k človeku.

Skutočné potešenie totiž môže začať iba v hĺbke prežívanej bolesti. Tak ako prišiel k zúfalým Izraelcom v exile, tak ako prišiel k utrápeným, chorým, posadnutým, hladným, utláčaným, tak prichádza aj ku nám. Stretáva nás práve tam kde sme – v našej biede a beznádeji a sľubuje nám spásu. Potešuje nás vedomím, že on sám má všetko vo svojich rukách a aj keby sme zomreli – nepadneme do jamy, alebo do záhrobia, ale budeme mať život. Dokonca posielal svojho Ducha, aby nám pripomínal jeho slová, aby nás potešoval a nedovolil nám zabudnúť na Božie zasľúbenia.

Ponúknutá eschatologická nádej následne mení aj spôsob, akým hľadáme na prítomné podmienky. V situácií utrpenia, strachu, utláčania a bezmocnosti poukazuje na Boha ako toho, ktorý má situáciu pod kontrolou, aj keď nám sa už dávno odtiaľ vymkla.

Utrápených potešuje budúcnosťou, v ktorej už nebude bolesť a útlak. V ktorej zotrie jeho ľuďom každú slzu z očí a už viac nebude smútok, ani plač, ako hovorí Zjavenie Jána. Chorých a umierajúcich, ako aj tých, ktorých blízki takto zápasia, uisťuje o tom, že Boh dáva život a je Bohom živých. Nás všetkých utvrdzuje v tom, že aj keď stále žijeme v podmienkach tohto sveta, deštruktívne sily nemajú svoju moc nad našou budúcnosťou.

Z tohto dôvodu Boh vyzýva svoj ľud, aby počúval, aby sa prebudil, aby zdvihol oči k nebesiam a rozpomenul sa. Aby upriamil svoje oči na Božie konanie a na horizont, lebo Božia spása prichádza. Izrael si má spomenúť na slová, ktoré mu Boh dal a na skutky Božie, ktoré pozoroval.

Spomenúť si – to je aj výzva pre nás. Skúsenosť záchrany má totiž moc definovať človeka – určiť nielen spôsob, akým sa díva na iných a na svet, ale aj sám na seba. Stáva sa súčasťou jeho identity. Avšak zabudnúť na Hospodina by znamenalo potencionálnu stratu tejto identity, svojho pôvodu ako aj zmyslu, a možno aj budúcnosti. Boh preto vyzýva ľudí, aby jeho slovo počúvali, aby si ho pamätali – aby si spomínali na to, čo Boh pre nich urobil. A to je aj dôvodom, prečo sa chceme pri Božom slove spolu stretávať aj my – aby sme spolu mohli spoznávať a si pripomínať Božiu moc a lásku.

Pamätať na Boha a jeho moc a slová znamená uvedomovať si jeho konanie vo svojom živote a dovoliť mu, aby nás táto Božia láska formovala. Nezabúdať na Božie konanie vedie k dôvere v Boha a v to, že aj keď situácia, v ktorej sa nachádzame môže byť ťažká – predsa máme naňho sa spoliehať. Výzva spomínať a pamätať si, teda je úzko prepojená s apelom Bohu dôverovať.

Izraelci nemajú dúfať v Kýrosa, že ich zachráni a navráti im späť svoju slobodu, ale v samotného Hospodina. Pred rokom vyšla posledná séria seriálu Game of Thrones – Hra o tróny a medzi viacerými fanúšikmi vyvolala vlnu pobúrenia, pretože hlavnú protagonistku, do ktorej diváci vkladali svoje nádeje – že práve ona bude spravodlivou a dobrou vládkyňou, zobrazili nakoniec ako tyrana, ktorý chce podmaniť krajinu a nanútiť svoju vôľu všade – ak bude potrebné aj brutálnou silou. Vývoj charakteru jej postavy však poukázal na dôležitú skutočnosť – ľudia sklamú.

Dejiny sú plné príbehov, ktoré svedčia o tom, že spoliehanie sa na ľudí (a to aj na seba samého) vždy vedie k sklamaniu. Preto prorok Izaiáš nevolá ľudí, aby sa spoľahli na Kýra, ktorého si Boh nakoniec použil na oslobodenie svojho domu a znovuvybudovanie Izraela, ale k dôvere spoliehať sa na Boha.

Na Bohu a jeho slove majú stavať svoje životy.

Majú hľadiť iba na Boha, ktorý sa preukazuje nielen ako stvoriteľ, ale aj ako vykupiteľ. Kto sa totiž otáča pre spásu k Hospodina nebude sklamaný. Boh má byť tým, za kým prichádzame v prosbe o pomoc. On dáva nádej, potešuje. Boh vyslobodzuje zo zajatia.

Na záver Izaiáš vyzýva ľudí, aby sa nebáli iných. Napriek tomu, že sa nám môže zdať, že niektorí ľudia nám môžu ublížiť, zotročiť nás, alebo dokonca nás zabiť, Boh nám pripomína, že ich moc nie je neobmedzená.

Naopak – je to práve Boh, ktorý vládne a ktorý má moc nad všetkým. A keďže Boh je ten, ktorý skutočne má moc, ktorý uzdravuje a oslobodzuje, volá nás, aby sme sa nenechali zotročiť inými, ale ani svojim vlastným strachom.

Boh totiž dáva život, nádej a potešenie. Boh oslobodzuje od mocností zla, choroby, hriechu a smrti. Boh vedie k životu. Preto prorok vyzýva nebáť sa – ale nezabúdať na to, v akého Boha veríme, a pamätať si jeho slová a jeho skutky, a iba jemu dôverovať.

Amen.

Mgr. Michaela Prihracki
Katedra Novej zmluvy

Pane Bože, nebeský Otče,

My ti vyznávame, že sme spútaní – našim vlastným hriechom, sebeckom, neláskou, pýchou. Sme spútaní chorobami a utrpením.

Našu existenciu ohrozuje tak veľa vecí. Ďakujeme, že napriek našej bezmocnosti, ty máš moc nás uzdraviť a zachrániť.

Ďakujeme, že napriek našej beznádeji, ty nám ponúkaš nový pohľad – perspektívu tvojej spásy. Ďakujeme, že napriek našej zabudlivosti – ty sa nám pripomínaš a zjavuješ ako mocný a milujúci Boh.

Odpusť nám, keď na teba zabúdame a pomôž viac a viac ti dôverovať, na teba sa spoliehať a k tebe utekať, keď sme v ťažkej situácii. Prosíme ťa aj teraz, aby si bral strach z našich srdc a naplnil ich dôverou a nádejou. Lebo ty si Bohom, ktorý zachraňuje. Ty si Bohom, ktorý vyslobodzuje.

Amen.

